

Temeljem članka 28. i 31. Zakona o tržištu električne energije (NN, br. 22/13 i 102/15) uz prethodnu suglasnost Hrvatske energetske regulatorne agencije, klasa: 310-02/15-01/457; ur.br.: 371-01/16-07 od dana 17. svibnja 2016. godine, Uprava Društva na 161. sjednici održanoj 31. svibnja 2016. godine donijela je

PRAVILA

O URAVNOTEŽENJU ELEKTROENERGETSKOG SUSTAVA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ova Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava (u daljnjem tekstu: Pravila) propisuju komercijalne i tehničke poslove vezane na uravnoteženje sustava odnosno ugovorne odnose i nabavu pomoćnih usluga, ugovorne odnose i nabavu energije uravnoteženja, obračun energije uravnoteženja, ugovorne odnose i odgovornost za odstupanje, obračun odstupanja uvažavajući pravila primjene nadomjesnih krivulja opterećenja, financijsko poravnanje odstupanja i objavu podataka.

II. POJMOVNIK

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovim Pravilima imaju značenja utvrđena zakonima kojima se uređuje energetska sektor, tržište električne energije i regulacija energetske djelatnosti, kao i propisima donesenim na temelju tih zakona. U ovim Pravilima koriste se i izrazi koji u smislu ovih Pravila imaju sljedeće značenje:

- *energija uravnoteženja* – električna energija koju aktivira operator prijenosnog sustava radi pokrivanja razlike između stvarno isporučene ili preuzete električne energije i ugovorenih količina električne energije te radi održavanja frekvencije u elektroenergetskom sustavu u propisanim granicama,
- *obračunski interval* – vrijeme za koje se obavlja izračun odstupanja,
- *obračunsko razdoblje* – razdoblje za koje se obavlja obračun odstupanja,
- *odstupanje* – razlika između ostvarenja i tržišne pozicije bilančne grupe u jednom obračunskom intervalu,
- *ostvarenje* – razlika između ukupne predaje i ukupnog preuzimanja električne energije bilančne grupe u jednom obračunskom intervalu,
- *tržišna pozicija* – razlika između prodaje (uključujući izvoz) i kupnje (uključujući uvoz) električne energije bilančne grupe u jednom obračunskom intervalu,

- *ugovor o odgovornosti za odstupanje* – ugovor voditelja bilančne grupe s operatorom prijenosnog sustava kojim se uređuje odgovornost voditelja bilančne grupe za odstupanja njegove bilančne grupe,
- *voditelj bilančne grupe* – sudionik na tržištu električne energije koji je odgovoran za odstupanje jedne bilančne grupe i koji je s operatorom prijenosnog sustava sklopio ugovor o odgovornosti za odstupanje.

III. MEHANIZAM URAVNOTEŽENJA

Članak 3.

- (1) Mehanizam uravnoteženja elektroenergetskog sustava obuhvaća sve postupke vezane uz osiguravanje energije uravnoteženja, obračun energije uravnoteženja i obračun odstupanja.
- (2) Operator prijenosnog sustava nabavlja energiju uravnoteženja te izdaje račune za odstupanja bilančnih grupa temeljem obračuna odstupanja koji provodi operator tržišta električne energije.

IV. ENERGIJA URAVNOTEŽENJA

Članak 4.

Operator prijenosnog sustava smanjuje regulacijsku pogrešku u elektroenergetskom sustavu. U slučaju manjka odnosno viška električne energije u sustavu, operator prijenosnog sustava nabavlja energiju uravnoteženja na sljedeće načine:

- aktivacijom odnosno kupoprodajom kroz ugovorene pomoćne usluge,
- kupoprodajom na tržišnim načelima,
- kupoprodajom od drugih operatora prijenosnih sustava.

Kupoprodaja energije uravnoteženja kroz ugovorene pomoćne usluge

Članak 5.

- (1) Ugovore o pružanju pomoćnih usluga mogu s operatorom prijenosnog sustava sklopiti svi korisnici mreže koji su dokazali da su za to tehnički osposobljeni.
- (2) Tehnička osposobljenost korisnika mreže za pružanje određene pomoćne usluge dokazuje se postupkom provjere sposobnosti za pružanje te pomoćne usluge sukladno mrežnim pravilima prijenosnog sustava.

Članak 6.

Pomoćne usluge nabavljaju se na razvidan i nediskriminirajući način provođenjem postupka nabave putem javnog nadmetanja s unaprijed određenim najmanje sljedećim zahtjevima:

- vrstom pomoćne usluge,
- značajkom usluge,
- dokazom tehničke osposobljenosti za pružanje predmetne usluge,
- odgovarajućim jamstvom za ozbiljnost ponude,
- nacrtom ugovora o pružanju pomoćnih usluga.

Članak 7.

U slučaju nabave pomoćnih usluga od više pružatelja operator prijenosnog sustava pri korištenju pomoćnih usluga aktivira ponude prema listi ekonomskog prvenstva za pojedinu pomoćnu uslugu.

Članak 8.

(1) Ugovor o pružanju pomoćnih usluga mora sadržavati najmanje:

- podatke o ugovornim stranama,
- značajke usluge,
- dokaz o tehničkoj osposobljenosti za pružanje predmetne pomoćne usluge,
- cijenu, način obračuna i plaćanja,
- uvjete i visinu ugovorne kazne za slučaj neispunjenja ugovora,
- uvjete i visinu financijskog jamstva,
- način rješavanja sporova,
- podatke o trajanju i raskidu ugovora te dužini otkaznog roka.

(2) Obrasce ugovora o pružanju pomoćnih usluga operator prijenosnog sustava objavljuje na svojim internetskim stranicama.

Kupoprodaja energije uravnoteženja na tržišnim načelima

Članak 9.

(1) Operator prijenosnog sustava nabavlja energiju uravnoteženja na tržišnim načelima prema kriteriju minimalnih troškova na razvidan i nediskriminirajući način.

(2) U kupoprodaji energije uravnoteženja sudjeluju svi tržišni sudionici koji s operatorom prijenosnog sustava imaju potpisan ugovor o pružanju usluge uravnoteženja.

Članak 10.

(1) Ugovor o pružanju usluge uravnoteženja mora sadržavati najmanje:

- podatke o ugovornim stranama,
- predmet ugovora,
- adresu i način dostave računa,

- način određivanja cijene,
  - način obračuna i plaćanja,
  - uvjete i visinu ugovorne kazne za slučaj neispunjenja ugovora,
  - uvjete i visinu financijskog jamstva,
  - način rješavanja prigovora,
  - način rješavanja sporova,
  - podatke o trajanju i raskidu ugovora te dužini otkaznog roka.
- (2) Obrazac ugovora o pružanju usluge uravnoteženja operator prijenosnog sustava objavljuje na svojim internetskim stranicama.

Kupoprodaja energije uravnoteženja od drugih operatora prijenosnog sustava

Članak 11.

- (1) U suradnji s drugim operatorima prijenosnih sustava operator prijenosnog sustava s ciljem minimiziranja troškova uravnoteženja sustava uspostavlja zajedničke mehanizme poput dijeljenja regulacijskih rezervi, zajedničke liste ekonomskog prvenstva aktivacije pomoćnih usluga i energije uravnoteženja i drugo.
- (2) U suradnji s drugim operatorima prijenosnih sustava operator prijenosnog sustava osigurava mehanizme dobrovoljne havarijske međusobne ispomoći.
- (3) Operatori prijenosnih sustava ugovorom definiraju međusobna prava i obveze u mehanizmima iz stavaka 1. i 2. ovog članka.

Obračun energije uravnoteženja

Članak 12.

- (1) Operator prijenosnog sustava mjeri i bilježi količine energije uravnoteženja iz članka 4. ovih Pravila, kao i regulacijsku pogrešku na točkama razdvajanja sa susjednim operatorima prijenosnih sustava, sukladno mrežnim pravilima prijenosnog sustava.
- (2) Temeljem evidentiranih količina i jediničnih cijena energije uravnoteženja u obračunskim intervalima operator prijenosnog sustava izračunava za obračunsko razdoblje:
- ukupnu angažiranu energiju uravnoteženja po obračunskim intervalima,
  - trošak angažirane energije uravnoteženja po obračunskim intervalima.

V. ODGOVORNOST ZA OdstUPANJE

Članak 13.

- (1) Voditelj bilančne grupe odgovoran je za odstupanje koje predstavlja razliku ukupnog ostvarenja svih članova bilančne grupe i ukupne tržišne pozicije svih članova bilančne grupe u jednom obračunskom intervalu.
- (2) Voditelj bilančne grupe dužan je sklopiti ugovor o odgovornosti za odstupanje s operatorom prijenosnog sustava kojim se uređuje odgovornost voditelja bilančne grupe za odstupanje bilančne grupe.
- (3) Međusobni odnosi između voditelja bilančne grupe i članova bilančne grupe definirani su pravilima organiziranja tržišta električne energije.

Članak 14.

Obveze voditelja bilančne grupe su:

- podmiriti financijske obveze u skladu s obračunom odstupanja bilančne grupe temeljem ugovora o odgovornosti za odstupanje s operatorom prijenosnog sustava,
- prijaviti operatoru prijenosnog sustava promjenu svog imena, naziva i sjedišta najkasnije u roku od 8 dana po nastaloj promjeni.

Ugovor o odgovornosti za odstupanje

Članak 15.

- (1) Ugovor o odgovornosti za odstupanje definira:
  - prava i obveze voditelja bilančne grupe i operatora prijenosnog sustava,
  - način obračuna i naplate ukupne financijske obveze voditelja bilančne grupe zbog odstupanja.
- (2) Ugovor o odgovornosti za odstupanje obvezno sadržava:
  - podatke o ugovornim stranama,
  - predmet ugovora,
  - način dostave računa,
  - način obračuna i plaćanja,
  - uvjete i visinu financijskog jamstva voditelja bilančne grupe,
  - uvjete čuvanja tajnosti osjetljivih podataka dobivenih neposredno ili posredno u postupku obračuna odstupanja i njihovog korištenja isključivo za obračun odstupanja,
  - način rješavanja prigovora,
  - način rješavanja sporova,
  - podatke o trajanju i raskidu ugovora te dužini otkaznog roka.

- (3) Obrazac ugovora o odgovornosti za odstupanje operator prijenosnog sustava objavljuje na svojim internetskim stranicama.

VI. OBRAČUN ODSTUPANJA

Bilančna pripadnost obračunskih mjernih mjesta

Članak 16.

- (1) Ugovori kojima se utvrđuje bilančna pripadnost obračunskih mjernih mjesta su:

- ugovor o članstvu u bilančnoj grupi,
- ugovor o opskrbi krajnjeg kupca,
- ugovor o otkupu električne energije,
- ugovor o korištenju mreže,
- ugovor o razmjeni mjernih podataka između operatora prijenosnog i operatora distribucijskog sustava.

- (2) Obračunska mjerna mjesta između:

- prijenosnog i distribucijskog sustava Republike Hrvatske,
- prijenosnog sustava Republike Hrvatske i susjednih prijenosnih sustava,
- distribucijskog sustava Republike Hrvatske i susjednih distribucijskih sustava,

u obračunu odstupanja smatraju se točkama razdvajanja navedenih sustava.

- (3) Ostvareno preuzimanje i predaja električne energije na pojedinom obračunskom mjernom mjestu vrednuju se u obračunu odstupanja bilančne grupe kojoj obračunsko mjerno mjesto bilančno pripada.

Registar obračunskih mjernih mjesta

Članak 17.

- (1) Operator prijenosnog sustava nadležan je za prilagodbu registra obračunskih mjernih mjesta na prijenosnoj mreži.
- (2) Operator distribucijskog sustava nadležan je za prilagodbu registra obračunskih mjernih mjesta na distribucijskoj mreži.
- (3) Sve promjene u registrima unose nadležni operatori sustava temeljem podataka o stupanju na snagu (početku važenja), promjeni ili prestanku važenja ugovora iz stavka 1. članka 16. ovih Pravila, izuzev ugovora o članstvu u bilančnoj grupi.
- (4) Registar sadrži najmanje sljedeće podatke:
- a. osnovne podatke obračunskog mjernog mjesta;
    - i. identifikacijska oznaka obračunskog mjernog mjesta,

- ii. kategorija korisnika mreže,
  - iii. identifikacijska oznaka korisnika mreže,
- b. podatke o pripadnosti obračunskog mjernog mjesta članu bilančne grupe;
- i. član bilančne grupe kojem obračunsko mjernom mjesto pripada,
  - ii. pravni temelj pripadnosti,
  - iii. datum početka primjene ugovora.
- (5) Nadležni operator sustava dužan je voditi registar na način da je moguće utvrditi sljednost promjena u registru obračunskih mjernih mjesta i na način da je moguća revizija:
- i. unosa promjena u registar (povijest promjena u registru),
  - ii. datuma valjanosti pojedinih podataka iz registra (povijest stanja).

Promjena pripadnosti obračunskog mjernog mjesta članu bilančne grupe

Članak 18.

Promjena pripadnosti obračunskog mjernog mjesta članu bilančne grupe vezana je uz promjenu opskrbljivača i/ili otkupljivača električne energije, a evidentira se s promjenom u registru obračunskih mjernih mjesta.

Tržišna pozicija bilančne grupe

Članak 19.

- (1) Tržišna pozicija bilančne grupe je razlika ugovorene prodaje (uključujući izvoz) i ugovorene kupnje (uključujući uvoz) električne energije na veleprodajnom tržištu svih članova bilančne grupe u jednom obračunskom intervalu i računa se prema:

$$W_{\text{tržišna pozicija BG}} = E(\text{prodaja})_{ug} - E(\text{kupnja})_{ug} + E(\text{prodaja})_{ur} - E(\text{kupnja})_{ur}$$

gdje su:

$W_{\text{tržišna pozicija BG}}$ – tržišna pozicija bilančne grupe,
 $E(\text{prodaja})_{ug}$ – ukupna prodaja električne energije prema ugovornim rasporedima svih članova bilančne grupe,
 $E(\text{kupnja})_{ug}$ – ukupna kupnja električne energije prema ugovornim rasporedima svih članova bilančne grupe,
 $E(\text{prodaja})_{ur}$ – ukupna prodaja energije uravnoteženja i energije za potrebe ostalih usluga sustava i
 $E(\text{kupnja})_{ur}$ – ukupna kupnja energije uravnoteženja i energije za potrebe ostalih usluga sustava.

- (2) Operator tržišta električne energije određuje tržišnu poziciju za svaku pojedinu bilančnu grupu u svakom obračunskom intervalu na temelju zadnje odobrenih ugovornih rasporeda članova bilančnih grupa te podataka o kupnji i prodaji energije uravnoteženja i energije za potrebe ostalih usluga sustava, koje dostavlja operator prijenosnog sustava

operatoru tržišta električne energije sukladno pravilima organiziranja tržišta električne energije.

- (3) Tržišna pozicija bilančne grupe je osnova obračuna odstupanja bilančne grupe.

Članak 20.

Obračun odstupanja provodi se i u slučaju više sile, poremećenog i/ili izvanrednog pogona prijenosne i/ili distribucijske mreže.

Obračun odstupanja bilančnih grupa u prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja

Članak 21.

- (1) Odstupanja pojedinih bilančnih grupa u prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja izračunava operator tržišta električne energije.
- (2) Obračunski interval u prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja je jedan sat, a obračunsko razdoblje jedan kalendarski mjesec.
- (3) Izračun odstupanja se provodi za cjelokupno obračunsko razdoblje u mjesecu koji slijedi nakon obračunskog razdoblja.
- (4) Odstupanje bilančne grupe izračunava se za svaki obračunski interval kao razlika ostvarenja bilančne grupe ($W_{ostvarenje\ BG}$) i tržišne pozicije bilančne grupe ($W_{tržišna\ pozicija\ BG}$) prema izrazu:

$$W_{odstupanje\ BG} = W_{ostvarenje\ BG} - W_{tržišna\ pozicija\ BG}$$

gdje je:

$W_{ostvarenje\ BG}$ – suma ostvarenja svih članova bilančne grupe.

- (5) Ostvarenje člana bilančne grupe je razlika ukupno predane električne energije u elektroenergetski sustav ($W_{predano\ člana\ BG}$) i ukupne preuzete električne energije iz elektroenergetskog sustava ($W_{preuzeto\ člana\ BG}$) tog člana bilančne grupe, u jednom obračunskom intervalu i računa se prema izrazu:

$$W_{ostvarenje\ člana\ BG} = W_{predano\ člana\ BG} - W_{preuzeto\ člana\ BG}$$

- (6) Za obračunsko mjerno mjesto opremljeno intervalnim brojiлом podatak o ostvarenom preuzimanju i predaji električne energije u obračunskom razdoblju utvrđuje se sukladno mrežnim pravilima operatora sustava.
- (7) Za obračunska mjerna mjesta koja nisu opremljena intervalnim brojiłima, ostvareno preuzimanje električne energije u obračunskom razdoblju utvrđuje se sukladno pravilima primjene nadomjesnih krivulja opterećenja.
- (8) Ukupno predana električna energija u elektroenergetski sustav člana bilančne grupe u jednom obračunskom intervalu računa se prema sljedećem izrazu:

$$W_{predano\ člana\ BG} = \sum_{i=1}^M W_i$$

gdje je W_i podatak o ostvarenoj predaji električne energije na obračunskom mjernom mjestu „ i “, a „ M “ ukupni broj obračunskih mjernih mjesta koja pripadaju tom članu bilančne grupe sukladno stavku 6. ovog članka.

- (9) Ukupno preuzeta električna energija iz elektroenergetskog sustava člana bilančne grupe u jednom obračunskom intervalu računa se prema sljedećem izrazu:

$$W_{\text{preuzeto člana BG}} = \sum_{i=1}^M W_i + W_{nko}$$

gdje je W_i podatak o ostvarenom preuzimanju električne energije na obračunskom mjernom mjestu „ i “, a „ M “ ukupni broj obračunskih mjernih mjesta s intervalnim brojevima koja pripadaju članu bilančne grupe sukladno stavku 6. ovoga članka, a W_{nko} podatak o ostvarenom preuzimanju člana bilančne grupe sukladno stavku 7. ovog članka.

Odstupanje bilančne grupe operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava u prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja

Članak 22.

- (1) Odstupanje na točkama razdvajanja sa susjednim operatorima prijenosnih sustava izračunava operator prijenosnog sustava kao razliku između ostvarenih i planiranih tokova električne energije prekograničnim prijenosnim vodovima.
- (2) Odstupanje bilančne grupe operatora prijenosnog sustava izračunava operator tržišta električne energije za svaki obračunski interval kao razliku ostvarenja gubitaka u prijenosnoj mreži i dijela tržišne pozicije operatora prijenosnog sustava koji se odnosi na nabavu električne energije za pokriće gubitka u prijenosnoj mreži.
- (3) Odstupanje bilančne grupe operatora distribucijskog sustava izračunava operator tržišta električne energije za svaki obračunski interval kao razliku ostvarenja i tržišne pozicije operatora distribucijskog sustava.

Članak 23.

- (1) Za potrebe prvog (mjesečnog) obračuna odstupanja gubici električne energije u distribucijskoj mreži za svaki obračunski interval određuju se sukladno pravilima primjene nadomjesnih krivulja opterećenja i smatraju se preuzetom električnom energijom u smislu stavka 5. članka 21. ovih Pravila.
- (2) Ostvarenje bilančne grupe operatora prijenosnog sustava u prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja izračunava se za svaki obračunski interval kao razlika između ukupno predane električne energije iz prijenosne mreže i ukupno preuzete električne energije u prijenosnu mrežu, koja se iz/u prijenosnu mrežu predaje odnosno preuzima na točkama razdvajanja s distribucijskom mrežom, na točkama razdvajanja s prijenosnim mrežama susjednih operatora prijenosnih sustava, te na obračunskim mjernim mjestima korisnika mreže na prijenosnoj mreži.

Obračun odstupanja bilančnih grupa u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja

Članak 24.

- (1) Obračunski interval u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja je jedan kalendarski mjesec, a obračunsko razdoblje jedna kalendarska godina.
- (2) U drugom (godišnjem) obračunu odstupanja određuje se razlika ostvarenja utvrđenog temeljem očitavanja brojila električne energije sukladno općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom, i ostvarenja korištenih u prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja sukladno pravilima primjene nadomjesnih krivulja opterećenja.
- (3) U drugom (godišnjem) obračunu odstupanja koristi se ostvarenje gubitaka električne energije u distribucijskoj mreži.
- (4) Izračun odstupanja za cjelokupno obračunsko razdoblje od jedne kalendarske godine provodi se u godini koja slijedi nakon obračunskog razdoblja na koje se obračun odnosi.
- (5) Odstupanja pojedinih bilančnih grupa u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja izračunava operator tržišta električne energije temeljem podataka o ostvarenjima članova bilančnih grupa i podataka o ostvarenju gubitaka u distribucijskoj mreži dostavljenim od operatora distribucijskog sustava.
- (6) U drugom (godišnjem) obračunu odstupanja ostvareno mjesečno ($W_{ostvarenje\ i}^{II}$) preuzimanje i/ili predaju električne energije na pojedinim obračunskim mjernim mjestima („ n “) kao i mjesečno ostvarenje gubitaka električne energije u distribucijskoj mreži za svaki pojedini obračunski interval drugog obračuna odstupanja (kalendarski mjesec) obračunskog razdoblja (kalendarske godine) izračunava operator distribucijskog sustava sukladno pravilima primjene nadomjesnih krivulja opterećenja.
- (7) Odstupanje bilančne grupe u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja je zbroj odstupanja svih obračunskih mjernih mjesta koja bilančno pripadaju bilančnoj grupi:

$$W_{odstupanje\ BG}^{II} = \sum_{i=1}^N W_{odstupanje\ i}^{II}$$

gdje je $W_{odstupanje\ i}^{II}$ utvrđeno mjesečno odstupanje obračunskog mjernog mjesta „ n “ u okviru drugog (godišnjeg) obračuna odstupanja, a „ N “ ukupni broj obračunskih mjernih mjesta koja su pripadala bilančnoj grupi u predmetnom mjesecu.

- (8) Odstupanje obračunskog mjernog mjesta u jednom kalendarskom mjesecu odgovara razlici ostvarenja u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja i prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja:

$$W_{odstupanje\ i}^{II} = W_{ostvarenje\ i}^{II} - W_{ostvarenje\ i}^I$$

gdje je $W_{ostvarenje\ i}^{II}$ utvrđeno (izračunato) mjesečno ostvarenje obračunskog mjernog mjesta u okviru drugog (godišnjeg) obračuna odstupanja, a $W_{ostvarenje\ i}^I$ utvrđeni (izračunati) podatak o mjesečnom ostvarenju na obračunskom mjernom mjestu u okviru prvog (mjesečnog) obračuna odstupanja.

- (9) Odstupanje bilančne grupe operatora distribucijskog sustava u jednom kalendarskom mjesecu odgovara razlici ostvarenja u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja i prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja:

$$W_{odstupanje\ BG\ ODS}^{II} = W_{ostvarenje}^{II} - W_{ostvarenje}^I$$

gdje je $W_{ostvarenje}^{II}$ utvrđeno (izračunato) mjesečno ostvarenje u okviru drugog (godišnjeg) obračuna odstupanja, a $W_{ostvarenje}^I$ utvrđeni (izračunati) podatak o mjesečnom ostvarenju u okviru prvog (mjesečnog) obračuna odstupanja.

Dostava podataka u prvom (mjesečnom) i drugom (godišnjem) obračunu odstupanja

Članak 25.

- (1) Ostvarenje članova bilančne grupe, sukladno članku 21. stavku 5. u svakom obračunskom intervalu obračunskog razdoblja za obračunska mjerna mjesta na prijenosnoj mreži izračunava operator prijenosnog sustava.
- (2) Ostvarenje članova bilančne grupe, sukladno članku 21. stavku 5. u svakom obračunskom intervalu obračunskog razdoblja za obračunska mjerna mjesta na distribucijskoj mreži izračunava operator distribucijskog sustava.
- (3) Ostvarenje bilančne grupe operatora prijenosnog sustava izračunava operator prijenosnog sustava.
- (4) Nadomjesne satne vrijednosti krivulje gubitaka snage u distribucijskoj mreži u prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja izračunava operator distribucijskog sustava.
- (5) Ostvarenje gubitaka u distribucijskoj mreži za potrebe drugog (godišnjeg) obračuna izračunava operator distribucijskog sustava.
- (6) Operator distribucijskog sustava i operator prijenosnog sustava dužni su operatoru tržišta električne energije dostaviti ostvarenja članova bilančnih grupa s energetske iznosima izraženim u MWh/h zaokružanim na tri decimalna mjesta.
- (7) Operator distribucijskog sustava i operator prijenosnog sustava odgovorni su za točnost podataka koje dostavljaju za potrebe obračuna odstupanja.
- (8) Vremenski rok za dostavu podataka o ostvarenjima članova bilančnih grupa u prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja je šesnaesti (16.) dan u mjesecu koji slijedi nakon obračunskog razdoblja na koje se podaci odnose.
- (9) Vremenski rok za dostavu podataka o ostvarenjima članova bilančnih grupa u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja je 10. srpanj u godini koja slijedi nakon obračunskog razdoblja (kalendarska godina) na koje se podaci odnose.
- (10) Dostava podataka potrebnih za obračun odstupanja uređuje se sporazumom o međusobnim odnosima između operatora prijenosnog sustava i operatora tržišta električne energije te operatora distribucijskog sustava i operatora tržišta električne energije sukladno pravilima organiziranja tržišta električne energije.
- (11) Odnosi na točkama razdvajanja operatora distribucijskog sustava i operatora prijenosnog sustava uređuju se ugovorom o razmjeni mjernih podataka između operatora prijenosnog

i distribucijskog sustava sukladno općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom.

- (12) Ostvarenje pojedinih bilančnih grupa izračunava u svakom obračunskom intervalu obračunskog razdoblja operator tržišta električne energije.

VII. FINANCIJSKO PORAVNANJE Odstupanja

Cijene odstupanja

Članak 26.

- (1) Za svaki obračunski interval, u prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja i drugom (godišnjem) obračunu odstupanja, operator tržišta električne energije izračunava jedinične cijene za obračun električne energije uravnoteženja za pozitivna i za negativna odstupanja.
- (2) Izračun cijena iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se metodologijom za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja koju donosi Agencija.
- (3) Sve cijene i financijski iznosi utvrđeni ovim Pravilima zaokružuju se na dva decimalna mjesta.

Dostava prvog (mjesečnog) i drugog (godišnjeg) obračuna odstupanja

Članak 27.

- (1) Operator tržišta električne energije dužan je u prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja do osamnaestog (18.) dana u mjesecu koji slijedi nakon obračunskog razdoblja dostaviti operatoru prijenosnog sustava obračun odstupanja svake bilančne grupe za predmetno obračunsko razdoblje.
- (2) Obračun odstupanja u prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja sadrži:
  - iznos pozitivnog ili negativnog odstupanja bilančne grupe za svaki obračunski interval izračunat sukladno stavku 4. članka 21. ovih Pravila,
  - jedinične cijene za obračun električne energije uravnoteženja za pozitivna ili za negativna odstupanja za svaki obračunski interval,
  - financijsku obvezu voditelja bilančne grupe za svaki obračunski interval koja se izračunava kao umnožak iznosa odstupanja i odgovarajuće cijene odstupanja,
  - ukupnu financijsku obvezu voditelja bilančne grupe za obračunsko razdoblje koja odgovara zbroju financijskih obveza u svim obračunskim intervalima.
- (3) Operator tržišta električne energije, do osamnaestog (18.) dana u mjesecu koji slijedi nakon obračunskog razdoblja u prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja, dostavlja voditelju bilančne grupe obračun odstupanja njegove bilančne grupe te odstupanja po članu bilančne grupe za svaki obračunski interval.
- (4) Operator tržišta električne energije dužan je u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja, do 20. srpnja u godini, koja slijedi nakon obračunskog razdoblja (kalendarska godina) na koje se obračun odnosi, dostaviti voditelju bilančne grupe informativni iznos odstupanja njegove bilančne grupe po članovima bilančne grupe za svaki obračunski interval.

- (5) Operator tržišta električne energije dužan je u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja, najkasnije do 10. rujna u godini, koja slijedi nakon obračunskog razdoblja (kalendarska godina) na koje se obračun odnosi, dostaviti svim voditeljima bilančnih grupa i operatoru prijenosnog sustava konačni obračun odstupanja.
- (6) Konačni obračun odstupanja u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja sadrži:
- iznos odstupanja bilančne grupe za svaki obračunski interval,
  - jedinične cijene za obračun električne energije uravnoteženja za pozitivna ili za negativna odstupanja za svaki obračunski interval,
  - financijsku obvezu voditelja bilančne grupe za svaki obračunski interval koja se izračunava kao umnožak iznosa odstupanja i odgovarajuće cijene odstupanja,
  - ukupnu financijsku obvezu voditelja bilančne grupe za obračunsko razdoblje koja odgovara zbroju financijskih obveza u svim obračunskim intervalima.

Izdavanje računa

Članak 28.

- (1) Ako je ukupna financijska obveza za odstupanja bilančne grupe unutar obračunskog razdoblja negativna, operator prijenosnog sustava izdaje račun voditelju bilančne grupe.
- (2) Ako je ukupna financijska obveza za odstupanje bilančne grupe unutar obračunskog razdoblja pozitivna, voditelj bilančne grupe izdaje račun operatoru prijenosnog sustava.
- (3) Računi iz stavaka 1. i 2. ovog članka u okviru prvog (mjesečnog) obračuna odstupanja izdaju se do dvadesetog (20.) dana u mjesecu koji slijedi nakon obračunskog razdoblja (mjesec) na koji se obračun odnosi.
- (4) Računi iz stavaka 1. i 2. ovog članka u okviru drugog (godišnjeg) obračuna odstupanja izdaju se odmah po dostavi konačnog obračuna odstupanja od strane operatora tržišta električne energije.
- (5) Obračun odstupanja bilančne grupe sastavni je dio svakog računa.
- (6) Rok plaćanja računa je petnaest (15) dana od dana izdavanja računa.

VIII. RJEŠAVANJE PRIGOVORA

Članak 29.

- (1) Izdani račun iz članka 28. ovih Pravila voditelj bilančne grupe može osporiti podnošenjem prigovora operatoru prijenosnog sustava u roku od osam (8) radnih dana od dana izdavanja računa i to samo iz razloga ako je operator prijenosnog sustava, prilikom izdavanja računa, temeljem obračuna odstupanja kojeg je izradio operator tržišta električne energije, pogrešno utvrdio financijsku obvezu voditelja bilančne grupe. Prigovor podnesen operatoru prijenosnog sustava iz bilo kojeg drugog razloga će se prosljediti operatoru tržišta električne energije na nadležno postupanje.
- (2) Tržišnu poziciju bilančne grupe iz članka 19. ovih Pravila, obračun odstupanja iz članka 21. i 24. ovih Pravila i izračun jediničnih cijena iz članka 26. ovih Pravila voditelj bilančne grupe može osporiti podnošenjem prigovora operatoru tržišta električne energije u roku

od osam (8) radnih dana od dana dostave prvog (mjesečnog) obračuna odstupanja i drugog (godišnjeg) informativnog obračuna odstupanja.

- (3) Prigovor mora biti razumljiv i sadržavati sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupati, a posebice: naziv tijela kome se podnosi, ime i prezime podnositelja, pravnu osnovu podnošenja prigovora.
- (4) Podnositelj prigovora iz stavka 2. ovog članka je dužan u prigovoru navesti razloge pobijanja te uz prigovor priložiti isprave kojima dokazuje osnovanost prigovora. Ukoliko prigovor sadrži nedostatak koji onemogućuje postupanje po prigovoru, odnosno ako je nerazumljiv ili nepotpun, službena osoba zaključkom će pozvati podnositelja prigovora da u roku od tri (3) dana otkloni nedostatke, uz upozorenje na pravne posljedice. Ako podnositelj prigovora ne postupi u skladu s gore navedenim odredbama ovog stavka, operator tržišta električne energije će prigovor rješenjem odbaciti.
- (5) U slučaju podnesenog prigovora iz stavka 2. ovog članka, u roku od pet (5) radnih dana od dostave pisanog zahtjeva operatora tržišta električne energije:
  - operator prijenosnog sustava dužan je očitovati se na ispravnost ostvarenja u skladu sa stavcima 1. i 3. članka 25. ovih Pravila te ispravnost podataka o kupnji i prodaji energije uravnoteženja aktivirane pomoćnom uslugom sekundarne regulacije, energije uravnoteženja određene zahtjevom za aktivaciju pomoćne usluge tercijarne regulacije i energije uravnoteženja za potrebe ostalih usluga sustava iz stavaka 1. i 2. članka 19. ovih Pravila,
  - operator distribucijskog sustava dužan je očitovati se na ispravnost ostvarenja iz stavka 2. članka 25. ovih Pravila i nadomjesnih obračunskih podataka iz stavaka 4. i 5. članka 25. ovih Pravila.
- (6) Prigovori koji su valjano podneseni sukladno stavku 1. ovog članka, i koji se odnose na prvi (mjesečni) obračun odstupanja, odgađaju dospijeće i izvršenje obveze podmirenja financijske obveze voditelja bilančne grupe prema izdanim računima.
- (7) Prigovori iz stavka 2. ovog članka koji se odnose na prvi (mjesečni) obračun odstupanja ne odgađaju dospijeće i izvršenje obveze podmirenja financijske obveze voditelja bilančne grupe prema izdanim računima.
- (8) Operator tržišta električne energije u roku od petnaest (15) dana od dana zaprimanja prigovora iz stavka 2. ovog članka odlučuje o prihvaćanju ili odbijanju istog.
- (9) U slučaju prihvaćanja prigovora iz stavka 2. ovog članka, operator tržišta električne energije ispravlja obračun odstupanja koji postaje konačan i podloga je za izdavanje novog računa i usklađenje financijskih odnosa operatora prijenosnog sustava i voditelja bilančne grupe.
- (10) Na konačni obračun u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja iz stavaka 5. i 6. članka 27. ovih Pravila nije moguće uložiti prigovor.
- (11) Voditelj bilančne grupe ovlašten je uložiti prigovor Agenciji na primjenu ovih Pravila sukladno Zakonu o tržištu električne energije.
- (12) Podnošenje prigovora Agenciji na primjenu ovih Pravila ne odgađa dospijeće i izvršenje obveza voditelja bilančne grupe na plaćanje računa.

- (13) Agencija je dužna bez odgode, a najkasnije u roku trideset (30) dana od dana izjavljivanja prigovora, obavijestiti nezadovoljnu stranu u pisanom obliku o mjerama koje je u povodu prigovora poduzela. Ako nezadovoljna strana nije zadovoljna poduzetim mjerama ili u propisanom roku nije obaviještena o poduzetim mjerama, može pokrenuti upravni spor.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 30.

Najkasnije u roku od dva mjeseca od stupanja na snagu ovih Pravila operator prijenosnog sustava dužan je objaviti na svojim internetskim stranicama obrasce ugovora iz članka 8. stavka 2. i članka 10. stavka 2. ovih Pravila.

Članak 31.

- (1) Najkasnije do stupanja na snagu odredbi važećih Pravila organiziranja tržišta električne energije koje se odnose na bilančne grupe operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava dužni su prilagoditi registar obračunskih mjernih mjesta svaki za svoju mrežu sukladno ovim Pravilima i omogućiti tehničku provedivost prikupljanja i dostave podataka sukladno ovim Pravilima.
- (2) Najkasnije do stupanja na snagu odredbi važećih Pravila organiziranja tržišta električne energije koje se odnose na bilančne grupe voditelji bilančnih grupa regulirat će odnose s operatorom prijenosnog sustava u skladu s ovim Pravilima.
- (3) Do stupanja na snagu odredbi važećih Pravila organiziranja tržišta električne energije koje se odnose na bilančne grupe obračun odstupanja provodi se prema Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava (NN, br. 133/06 i 135/11) izuzev članka 24. (viša sila) prethodno navedenih pravila, Metodologiji za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja subjektima odgovornima za odstupanje (NN, br. 121/13, 82/14 i 135/14) i važećim Pravilima primjene nadomjesnih krivulja opterećenja.
- (4) Najkasnije do 31. prosinca 2016. godine voditelj EKO bilančne grupe regulirat će odnose s operatorom prijenosnog sustava u skladu s ovim Pravilima.
- (5) Najkasnije do 31. prosinca 2016. godine operator distribucijskog sustava dužan je uspostaviti bilančnu grupu operatora distribucijskog sustava, i regulirati svoje odnose s operatorom prijenosnog sustava u skladu s ovim Pravilima. U razdoblju od stupanja na snagu odredbi važećih Pravila organiziranja tržišta električne energije koje se odnose na bilančne grupe do 31. prosinca 2016. godine operator distribucijskog sustava je član bilančne grupe u skladu s ovim Pravilima i Pravilima organiziranja tržišta električne energije.
- (6) U prijelaznom razdoblju počevši od stupanja na snagu odredbi važećih Pravila organiziranja tržišta električne energije koje se odnose na bilančne grupe do 31. prosinca 2016. godine, kod izračuna ostvarenja opskrbljivača primjenjuje se faktor korekcije k sukladno članku 12. a Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava (NN, br. 133/06 i 135/11).
- (7) Drugi (godišnji) obračun odstupanja provodi se 2018. godine za 2017. godinu.
- (8) Ova Pravila stupaju na snagu petnaest (15) dana po objavi na internetskim stranicama operatora prijenosnog sustava, a primjenjuju se od stupanja na snagu odredbi važećih

Pravila organiziranja tržišta električne energije koje se odnose na bilančne grupe, kada prestaju važiti odredbe Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava ("Narodne novine", broj 133/06 i 135/11), osim članka 12. a Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava (NN, br. 133/06 i 135/11) za koji je propisana primjena do 31. prosinca 2016. godine.

- (9) Za tumačenje ovih Pravila nadležan je operator prijenosnog sustava.
- (10) U slučaju potrebe za izmjenama i/ili dopunama ovih Pravila, operator prijenosnog sustava samoinicijativno ili na prijedlog Agencije, pokreće postupak izmjena i/ili dopuna ovih Pravila.

Predsjednik Uprave

---

dr. sc. Miroslav Mesić, dipl. ing. el.